

Mentor in znanje Oktober 2014

Spoštovana mentorica, spoštovani mentor,

v tem študijskem letu ste se nam pridružili kot nov mentor/nova mentorica na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Veseli nas, da želite na naše slušatelje prenesti svoje znanje, da bodo tudi oni lahko svoje znanje in izkušnje, ki so jih pridobili z dolgotrajnim delovnim in socialnim življenjem, prenesli na vas in drug na drugega. Še več; znanje, ki si ga starejši študenti pridobivajo z vami, se širi tudi na njihove družine, med njihove prijatelje, v širše okolje, na druge rodove.

Francoski pisatelj Andre Malraux je zapisal: človek je skupek dejanj, ki jih je opravil, jih opravlja ali jih še bo opravil. Človek ni nikoli dokončno »oblikovan«, človek je zmeraj v razvijanju, spreminjanju – odvisno od izkustev, ki jih ponotranji. Na svoji življenjski in poklicni poti so vaši starejši študenti srečevali zanje pomembne ljudi, obeležili so jih osebni in družbeni dogodki. Danes se srečujejo z družbenimi in tehnološkimi spremembami, njihove socialne vloge se spreminjajo. Starejši živijo s časom, ne v preteklosti, zato so tudi njihove potrebe po izobraževanju obeležene z njim. Zdaj so pri njih v ospredju višje potrebe: potreba po spoznavanju, potreba po lepem, potreba po uresničevanju samega sebe. Tudi prihodnje življenje bo postavilo pred njih izzive, na katere se morajo pripraviti.

Motivi starejših za izobraževanje torej izhajajo iz aktualnih potreb vsakdanjega življenja, delno pa iz njihove preteklosti. Zdaj je čas, da svojim starim željam po znanju ustrežejo. Tako je pri starejših študentih veliko kompenzacijskega učenja, tistega, ki nekaj nadomesti. Dostikrat boste od njih slišali: to sem si vedno želel v življenju učiti, ustvarjati, pa ni bilo časa, možnosti za to. Sedaj imam končno čas zase in želim to nadoknaditi.

Še več – morda se boste začudili, vendar so naše raziskave pokazale, da se motivi za izobraževanje oblikujejo tudi skozi potrebe in želje rodov, ki so živeli daleč nazaj (vir: Monika Zalokar, Vpliv izobraževalne biografije na izobraževanje starejših odraslih v tretjem življenjskem obdobju, Filozofska fakulteta, 2000). V družinskem izročilu namreč nastanejo zapisi prejšnjih rodov. Tudi glede motivov in potreb za izobraževanje. Če je v družini nekdo nekoč želel imeti neko znanje na nekem področju, pa ga ni dosegel, ali pa, nasprotno, ga je dosegel, to lahko vpliva na odločitev starejših na udeležbo v izobraževanju.

Skratka, starejše marsikaj zanima, imajo veliko potreb po znanju. Razvili so jih v preteklosti, razvijajo jih v sedanosti, slutijo, da se bodo pojavile v prihodnosti. Zato velja, da kdor se odloči za izobraževanje starejših, se odloči tudi za to, da bo skušal starejše študente razumeti z vidika vsega njihovega življenja. Potrebe študentov so, kot smo videli, večplastne. Tako se te ne morejo zadovoljiti zgolj s sprejemanjem tematskega znanja. Gre za dosti več! Kako se boste tega lotili, za to ni navodil. To je odvisno od vašega znanja in je odvisno od vas samih in vaše osebnosti, pa tudi hotenj. Če povzamemo, mentor naj izhaja iz tega, kar so slušatelji bili, kar so in kar želijo postati. To naj mentorja vodi pri izboru vsebin, postavljanju ciljev izobraževalnega programa. To naj mu pomaga uravnavati psihološka razmerja v študijski skupini. Predvsem pa naj mentor prisluhne pričakovanjem svojih študentov, jih povpraša po njihovih motivih za izobraževanje, naj program prilagaja izraženim potrebam članov skupine.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je nastala med prvimi v Evropi. Dandanes združuje 46 univerz za tretje življenjsko obdobje po domala vseh večjih krajih Slovenije. Na njej se je doslej zvrstilo več tisoč mentorjev, več kot 20 000 študentov. Mnogi vidni strokovnjaki so prve korake naredili z nami, kar kaže na to, kako dragocene so lahko te izkušnje za mlade mentorje. Od prvega dne smo Univerzo raziskovalno spremljali. Vse je nastajalo tako, da smo prakso uvajali, jo opazovali, jo dopolnjevali in razvijali, upoštevajoč pri tem predvsem svoja spoznanja in spoznanja v literaturi. Tudi vaša spoznanja bodo dragocena, ne le za vas in vaše slušatelje, marveč za področje izobraževanja starejših odraslih v celoti.

Skozi neprestano spremljanje tega, kar je nastajalo pred našimi očmi, smo prišli tudi do oblikovanja poslanstva Univerze za tretje življenjsko obdobje. Namenjena je osebnostni in poklicni rasti starejših, obvladovanju sprememb, spodbujanju družbene odgovornosti, integraciji starejših v družbo. Ima svojo vlogo in poslanstvo v našem osebnem in družbenem življenju. Tega se želimo vsi skupaj zavedati, temu želimo tudi slediti. Želimo vam, da bi ob delu s starejšimi študenti tudi vi sami rasli in se spreminjali.

Dušana Findeisen